

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34391
Nom	Organització de l'estudi. Eines i tècniques d'informació i documentació
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2017 - 2018

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau d'Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau d'Infermeria	20 - Matèries pròpies Obligatòries de la Universitat de València	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BARREDA REINES, SOLEDAD	225 - Història de la Ciència i Documentació

RESUM

L'assignatura d' Organització de l'estudi. Eines i Tècniques d'Informació i Documentació s'integra com a assignatura obligatòria de caràcter quadrimestral que s'imparteix en el primer curs del Grau d'Infermeria.

El coneixement d'aquesta assignatura és bàsic per a la comprensió de l'organització de l'estudi i dels mètodes i tècniques documentals del treball científic

Els continguts del programa aniràn dirigits a l'adquisició de coneixements essencials per a millorar els mètodes d'estudi, l'estructuració del treball científic i el maneig de la informació científica, tant pel que fa a la seva recuperació i anàlisi, com a la seva producció i organització.

L'assignatura té un caràcter teòric pràctic, per orientar al futur professional d'Infermeria, tant en l'organització de l'estudi i el treball personal, com en el maneig de la informació científica, assistencial i sanitària, i l'ús dels Sistemes d'Informació.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Donat el seu caràcter de formació obligatòria, només es precisen els requisits necessaris per accedir inicialment als estudis de Grau.

Recomanats:

Comprensió lectora de la llengua anglesa.

Coneixements bàsics d'informàtica, a nivell d'usuari.

COMPETÈNCIES

1200 - Grau d'Infermeria

- Treballar en equip, entenent aquest com a unitat bàsica en què s'integren, estructuren i organitzen, de forma uni- o multidisciplinària i interdisciplinària, els professionals i altre personal de les organitzacions assistencials, com a forma d'assegurar la qualitat de l'atenció sanitària.
- Mantenir i actualitzar la competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge de manera autònoma de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat en l'atenció a la salut.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica, biomèdica i sanitària, per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i epidemiològica.
- Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives, de promoció de la salut i d'investigació.
- Tenir en l'activitat professional un punt de vista crític, creatiu, constructiu i orientat a la investigació en salut.
- Comprendre la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de l'estat de salut de les persones.
- Adquirir la formació bàsica per a l'activitat investigadora, i identificar els elements i fases que intervenen en el procés d'investigació.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes aplicant, entre d'altres, l'enfocament de gènere.
- Aplicar les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació de les cures de salut.
- Treball fi de grau. Matèria transversal el treball de la qual es realitzarà associat a diferents matèries.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Per al treball científic és fonamental l'organització de l'estudi i saber accedir a les fonts d'informació, tant primàries com a secundàries, per poder conèixer i recuperar la informació científica; igualment important és el coneixement de la terminologia científica i la formació en els aspectes formals i d'estil en l'elaboració final del treball.

Els resultats d'aprenentatge de l'assignatura són:

- Introduir a l'alumne en els conceptes bàsics tant sobre l'organització de l'estudi com sobre els mètodes i tècniques documentals amb la finalitat de que li siguen d'utilitat, d'una banda davant l'estudi i l'organització de la informació científica personal, per orientar-los sobre el maneig i coneixement de les Biblioteques i Hemeroteques, i d'altra banda davant la investigació, amb la finalitat de que coneguen les pautes elementals d'obtenció d'informació bibliogràfica, anàlisi i recollida d'aquesta informació, criteris de selecció de la mateixa i les nocions fonamentals per a l'elaboració i redacció dels treballs científics.
- Ensenyar-li a posseir habilitats d'aprenentatge que li permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura *autodirigit o autònom en l'àmbit de la seva formació sanitària.
- Formar-los perquè siguen capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis en l'àmbit d'Infermeria.
- Posseir-los d'habilitats d'aprenentatge que els permeta continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran mesura *autodirigit o autònom en l'àmbit d'Infermeria.
- Fomentar els processos que porten a l'estudi i coneixement del mètode científic en les matèries d'Infermeria.
- Desenvolupar el coneixement per a l'accés a les fonts d'informació científiques que els proporcionen els mitjans per a la investigació en el marc de la matèria de la Infermeria.
- Analitzar els processos de comunicació de la informació científica per al seu ús didàctic en la Infermeria.
- Formar en el disseny i desenvolupament de projectes d'investigació sobre assumptes propis de la Infermeria
- Conèixer els elements i tècniques en la recerca de la informació científica en l'àmbit de la Infermeria.
- Utilitzar adequadament les fonts d'informació per a la recuperació selectiva de la informació científica en l'àmbit de la Infermeria
- Conèixer les eines que els permeten la investigació en la realització dels treballs científics, els seus elements i estructura, en el marc de les matèries d'Infermeria
- Analitzar la informació científica, per ser capaç de valorar i interpretar els seus continguts en el camp de la investigació en les matèries de la Infermeria.
- Conèixer la producció i el consum de la informació científica en l'àmbit de la Infermeria.

- Utilitzar les fonts d'informació sobre recursos en salut i estat de salut de la població.

Es pretén l'aprenentatge de tots els usos d'informació tant científica com a assistencial i sanitària continguda en qualsevol suport (llibres, articles de revistes, històries clíniques, etc.), per a l'organització de l'estudi i per al desenvolupament de la seva professió en tots els seus vessants, tals com l'ensenyament professional, la investigació, la pràctica clínica i preventiva, la planificació, la gestió i l'administració.

Resultats específics:

- Formar als estudiants perquè aconseguen les competències específiques del títol quant a investigar, analitzar, avaluar i utilitzar el coneixement actual de les millors pràctiques Infermeria per revisar i actualitzar els propis coneixements sobre els marcs de treball.
- Saber localitzar experiències innovadores en revistes científiques impreses o en Internet i induir d'elles aspectes útils per a la pràctica professional del Grau d'Infermeria.
- Facilitar els processos de comunicació de la informació científica per a l'exercici del Grau d'Infermeria.
- Ensenyar als estudiants per utilitzar amb eficàcia i precisió els serveis i recursos educatius que ofereix la Universitat de València.
- Ajudar a buscar i identificar en el pla d'estudis i altra documentació acadèmica, els continguts i objectius del Grau en Infermeria.
- Facilitar la identificació dels aspectes bàsics per a l'elaboració i presentació de treballs acadèmics en el nivell de grau.
- Reconèixer les característiques dels perfils professionals i *ocupabilitat dels graduats/as en Infermeria.
- Permetre iniciar el treball i aprenentatge autònom i en grup a l'entorn de l'activitat científica pròpia del Grau d'Infermeria.
- Fomentar els processos que porten a l'estudi i coneixement del mètode científic en les matèries del Grau d'Infermeria.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. I. Terminologia mèdica en Infermeria.

Origen de la terminologia mèdica

- Estructura i construcció dels termes.
- Fenòmens semàntics associats a la terminologia mèdica.
- Les nomenclatures normalitzades:
 - Diccionaris mèdics.
 - Nomenclatures de les bases científiques de Ciències de la Salut.
 - Nomenclatures i classificacions sobre malalties i procediments mèdics.
 - Els tesaurus mèdics.

2. La Universitat i l'Organització de l'Estudi.

Ubica a l'alumnat en el nou marc educatiu europeu, amb especial incidència en les noves ferramentes i metodologies actives d'ensenyança.

- Pla de Bolonya
- Objectius de l'EEES
- Nou model educatiu
- Noves metodologies
- El problema de la lectura

3. Metodologia d'Estudi

Mostra el procés d'edició de textos científics, l'accés obert a la informació, així com les tendències d'investigació dins del camp de la Infermeria.

- El procés de comunicació científica
- L'accés obert a la Informació (Open Access)
- Peer review i factor d'impacte
- Investigar en Infermeria

4. Necessitats i usos de la informació científica en Infermeria.

Introdueix l'alumnat en les necessitats informació científica que com a professionals d'Infermeria tindran per a desenrotllar adequadament el seu treball, tant en aspecte assistencial com a docent i d'investigació.

- La informació científica.
- Problemes informatius de la ciència actual. La Bibliometria.
- Necessitats i usos de la informació científica en Infermeria.
- La Documentació. Concepte. Funcions. Metodologia. Objectius.
- El concepte de document científic. Tipus de documents. Les publicacions en Biomedicina.
- Les Biblioteques de Ciències de la Salut.

5. La recuperació selectiva de la informació. Bases de dades bibliogràfiques d'interés per a Infermeria

En el contingut es plantegen els elements bàsics de les ferramentes i tècniques de recuperació selectiva de la informació. També les estratègies de busca bibliogràfica i la consulta a Sistemes d'Informació d'interès per a la Ciències de la Salut i l'ús d'Internet com a mitjà de recuperació de la informació bibliogràfica d'interès per a Infermeria.

- Concepte de <Recuperación Selectiva de la Información Científica>. El Sistema de Recuperació de la Informació Científica (SRI). Elements i estructures del SRI.
- Fonts d'informació secundària. Els repositoris i les bases de dades bibliogràfiques d'interès per a les Ciències de la Salut.
- La busca bibliogràfica.
- Bases de dades bibliogràfiques d'interès per a Infermeria.

6. Eines i tècniques documentals del treball científic.

En el contingut s'introdueixen les normes d'elaboració i publicació d'un treball científic.

- Redacció del treball científic:
 - Anàlisi i síntesi de la informació científica.
 - Elaboració de resums de treballs científics.
 - Elaboració de referències bibliogràfiques. Normes internacionals per a la seva elaboració.
- Elements i estructura del treball científic.

7. La Documentació Clínica i Sanitària

Arreplega els conceptes bàsics dels documents assistencials i sanitaris, així com el tractament de la informació assistencial i sanitària per a anàlisi i recuperació.

- Concepte de Documentació Clínica.
- Els Documents Clínics:
 - La història clínica com a document científic. Evolució històrica; funcions i usos.
 - Estructura de la història clínica. Concepte d'episodi assistencial.
 - La història clínica informatitzada
- Recuperació selectiva de la informació clínica per al treball científic

8. PROGRAMA PRÀCTIC. BLOC I: Anàlisi de termes mèdics.

L'objectiu de la pràctica és oferir un primer contacte amb algunes qüestions relatives a la terminologia mèdica que són d'importància central per al seu maneig rigorós.

El material que es lliura a cada alumne és:

- a) El Cuadernillo de la pràctica, sobre el qual ha d'anotar els resultats obtinguts.
- b) Un text utilitzat pels professionals d'Infermeria.
- c) Un exemplar del llibre de JM López Piñero i Mª Luz Terrada (1990) Introducció a la terminologia mèdica (Barcelona, Salvat), amb la finalitat de que puguin consultar el repertori d'arrels, prefixos i sufixos utilitzats en terminologia mèdica, que s'inclou en aquest llibre.

10. PROGRAMA PRÀCTIC. BLOC II.

L'objectiu de la pràctica consisteix a entrenar aspectes de l'organització de l'estudi i familiaritzar-se amb les ferramentes i tècniques documentals bàsiques per al treball científic. Per a això es realitzen els exercicis següents:

- Exercicis sobre l'elaboració de referències bibliogràfiques i fitxes de treball, segons les normes internacionals.
- Realització de resums i paraules clau.
- Exercicis sobre l'anàlisi de la informació clínica. Maneig de la història clínica com a document científic producte de l'assistència clínica.
- Realització de busques bibliogràfiques en bases de dades bibliogràfiques d'interès per a Infermeria.

Elaboració d'un treball final, sobre un tema d'Infermeria. El material que s'entrega és el següent:

- Quadernet de pràctiques, on estan arreplegades les diferents pràctiques, tant les d'aula genèrica com les d'aula informàtica.
- Treball final.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30.00	100
Pràctiques en aula	16.00	100
Pràctiques en aula informàtica	12.00	100
Tutories reglades	2.00	100
Elaboració de treballs en grup	7.00	0
Elaboració de treballs individuals	10.00	0
Estudi i treball autònom	7.00	0
Lectures de material complementari	7.00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	15.00	0
Preparació de classes de teoria	15.00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	15.00	0
Resolució de casos pràctics	7.00	0
Resolució de qüestionaris on-line	7.00	0
TOTAL	150.00	

METODOLOGIA DOCENT

Clases teòric/pràctiques

Classes presencia'ls teòric-pràctiques en les quals es treballaran els continguts de les assignatures, es debateran i realitzaran activitats utilitzant diferents recursos docents: classes magistrals, seminaris, classes pràctiques en aula d'informàtica, tallers, exposicions, aprenentatge basat en problemes, aprenentatge cooperatiu, anàlisi de bones pràctiques, etc.

Treball en grup

La realització de treballs de grup té com a finalitat promoure l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa d'aquests treballs serà col·lectiva, i es podrà fer davant el grup complet a l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

Tutories

Les tutories individuals i col·lectives hauran de servir com a mitjà per coordinar als/as estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar tant els progressos individuals com les activitats i la metodologia docent.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzés combinant diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els alumnes desenvolupessin l'assignatura.

Els procediments d'avaluació serien:

- A) Prova escrita (50% de la qualificació)
- B) Treballs i activitats realitzats per el/l'estudiant (50% de la qualificació), distribuïda en:
 - Pràctiques (25%)
 - Pràctiques en Aula (10%)
 - Pràctiques d'Informàtica (15%)
 - Treball en grup (25%)
 - Desenvolupament del treball (15%)
 - Exposició del treball (10%)

Per superar la matèria serà necessari aprovar (5 sobre 10) cadascun dels dos components: a) i b).

La puntuació definitiva s'atindrà a la Normativa de qualificacions de la Universitat de València, aprovada en Consell de Govern de 27 de gener de 2004 (ACGUV 12/2004) i modificada en Consell de Govern de 24 de juny de 2008 (ACGUV 102/2008).

REFERÈNCIES

Bàsiques

- - ALONSO CM, GALLEGO DJ, MONEY P.
Los estilos de aprendizaje: Procedimientos de diagnóstico y mejora.
Bilbao: Ediciones Mensajero; 2002.
- - ASTI VERA, A. (1972)
Metodología de la Investigación.
Madrid, Cincel.
- - BURNS, N.; GROVE, S.K. (2004)
Investigación en Enfermería
3ª ed. Madrid, Elsevier
- - BROCKBANK A, MCGILL I.
Aprendizaje reflexivo en la educación superior.
Madrid: Morata; 2002.
- - CABRERO GARCÍA, J.; RICHART MARTINEZ, M. (2001)
Investigar en enfermería. Concepto y estado actual de la investigación en enfermería.
Alicante. Universidad de Alicante.
- - CALDEIRO, M.A. (1993)
Manual de estilo. Publicaciones biomédicas.
Barcelona. Doyma Médico Clínica.
- - CANALEJAS MC, MARTÍNEZ ML, PINEDA MC, VERA ML, SOTO M, MARTÍN A, CID ML.
Estilos de aprendizaje en los estudiantes de enfermería.
Educ Med. 2005; 8(2):83-90.
- - COMES, P. (1971)
Guía para la redacción y presentación de trabajos científicos, informes técnicos y tesinas.
Barcelona, Oikos-tau.
-
- - COMITÉ INTERNACIONAL DE EDITORES DE REVISTAS MÉDICAS (1991)
Requisitos de uniformidad para manuscritos presentados a revistas biomédicas.
Med. Clin. (Barc) 47(5): 181-186.
- - CONTANDRIOPOULOS, A.P.; CHAMPAGNE, F.; POTVIN, L.; DENIS, J.L.; BOYLE, P. (1991)
Preparar un proyecto de investigación.
Barcelona. SG Editores.
- - CORDÓN, J.A.; ALONSO ARÉVALO, J.; GÓMEZ DÍAZ, R.; LÓPEZ LUCAS, J. (2010)
Las nuevas fuentes de información. Información y búsqueda documental en el contexto de la web 2.0.
Madrid. Pirámide.
- - CUEVA MARTÍN, A. DELA; ALEIXANDRE BENAVENT, R.; RODRÍGUEZ I GAIRÍN (2001)
Font dinformació en Ciènces de la salut.
Valencia. Universidad de Valencia.
- - DAY, R. A. (1990)
Cómo escribir y publicar trabajos científicos.
Washington. OPS. Publicación Científica 526.
- - ECO, U. (1983)
Cómo se hace una Tesis. Técnicas y procedimientos de investigación, estudio y escritura.
5ª. ed. Barcelona, Gedisa.

- FAUS, F.; SANTAINÉS, E. (2013)
Búsquedas bibliográficas en bases de datos.
Barcelona: Elsevier.

- FERNÁNDEZ GARCÍA, R. (1981)
Redacción y presentación del informe.
En: Metodología de la investigación.
México, Trillas.

- FERRÁN, N; PÉREZ-MONTORO, M. (2009)
Búsqueda y recuperación de la información.
Barcelona, UOC.

- INTERNATIONAL STEERING COMMITTEE OF MEDICAL EDITORS (1980)
Normas para los manuscritos enviados a las revistas biomédicas.
Med. Clin. (Barc.), 74, 4, 127-130.

- LASSO DE LA VEGA, J. (1980)
Técnicas de Investigación y Documentación. Normas y Ejercicios.
Madrid, Paraninfo.

- LÓPEZ PIÑERO, J.M. (1969)
La introducción de la ciencia moderna en España.
Barcelona, Ariel.

- LÓPEZ PIÑERO, J.M.; NAVARRO BROTONS, V.; PORTELA MARCO, E. (1989)
La Revolución Científica.
Madrid, Historia 16.

- LÓPEZ PIÑERO, J.M.; TERRADA, M.L. (1993)
La información científica en medicina y sus fuentes.
Instituto de Estudios Documentales e Históricos Sobre la Ciencia. CSIC. Universidad de Valencia.

- LÓPEZ PIÑERO, J.M.; TERRADA, M.L. (1993)
La información científica en medicina y sus fuentes.
Instituto de Estudios Documentales e Históricos Sobre la Ciencia. CSIC. Universidad de Valencia.

- MANDIN H, JONES A, WOLOSCHUK W, HARASYM P.
Como ayudar a los estudiantes a aprender a pensar como expertos cuando solucionan problemas clínicos. Educ Med. 1998; 1(2): 22-30.
Michel G. Aprender a aprender. México: Trillas; 1992.

- MARTÍN-MORENO, J.M. et al (1990)
Estrategias de búsqueda y manejo bibliográfico en Ciencias de la Salud.
Granada. Escuela Andaluza de Salud Pública.

- MARTINSSON, A. (1983)
Guía para la redacción de artículos científicos destinados a la publicación.
Paris, Unesco.

- MIJAILOV, A.I.; GUILIAREVSKII, R.S. (1974)
Curso Introductorio de Informática/Documentación.
Caracas, Instituto Venezolano de Producción.
- NOTTER, I.E.; HOTT, J.R. (1992)
Principios de la investigación en Enfermería.
Barcelona, Ed. Doyma.
- PÉREZ ALVAREZ-OSORIO, J.R. (1988)
Introducción a la Información y Documentación Científica.
Madrid, Alhambra.
- PINTO MOLINA, M. (1989)
El resumen documental: recomendaciones para la confección de su referencia.
Cuadernos de Documentación de Cajas de Ahorros., 5, (10), 47-68.
- POLGAR, S.; THOMAS, S.A. (1993)
Introducción a la investigación en las Ciencias de la Salud.
Madrid, Alhambra.
- RICHART MARTINEZ, M. et al. (2001)
Búsqueda bibliográfica en Enfermería y otras Ciencias de la Salud.
Alicante. Universidad de Alicante.
- ROMANO, D. (1982)
Elementos y técnicas del trabajo científico.
5ª. ed., Barcelona, Teide.
- SÁNCHEZ-MOLERO RUÍZ, O.; ÁLVAREZ GARCÍA, M.S.; CALERO BARREDO, P. (1988)
Guía técnica para elaborar la historia de Enfermería. Modelo de dossier de Enfermería.
Enferm. Cient., 81: 37-39.
- TERRADA, M.L.; PERIS BONET, R. (1988)
Lecciones de documentación médica.
Valencia. Universidad.
- TORRA i BOU, JE (1995)
INTERNET (I): El futuro al alcance de nuestras manos.
ROL.,207. 13-18.
- TORRA i BOU, JE (1995)
INTERNET(II): Recursos para Enfermería.
ROL, 208, 57-61
- TRILLA, A. (1990)
Por qué y cómo se aceptan o rechazan artículos para su publicación en las revistas biomédicas.
Med. Clin., 95, (19), 472-734
- UNESCO (1968)
Guía para la preparación de resúmenes analíticos destinados a la publicación.
París, UNESCO.
- ZIMAN, J. (1980)
Comunicación científica.
En: La fuerza del conocimiento. La dimensión científica de la sociedad.
Madrid, Alianza: 107-134.

- CHEVALLIER, J. (1983)
Précis de Terminologie Médicale.
Paris, Maloine.
- LAMBERTS, H.; WOOD, M. (1990)
Clasificación de razones de consulta (CIAP).
Barcelona. Masson.
- LÓPEZ PIÑERO, J.M.; TERRADA, M.L. (1990)
Introducción a la terminología médica.
Barcelona, Salvat.
- MILLER; B.F.; KEANE, C.B. (1959)
Encyclopedia and Dictionary of Medicine, Nursing and Allied Health.
4ª ed., Philadelphia, Saunders.
- PEPPER, O.H.P. (1959)
Medical etymology for the health professions
Orlando. Academic Press College Division.
- SMITH, G.L. ; DAVIS, P.E. (1967)
Medical Terminology.
2ª ed., New York, John Wiley and Sons.
Trad. castellana: México, Lumusa-Wiley. 1970